

Finansdepartementet

Dnr Fi2021/02366

Yttrande

Stockholm 2021-10-19

Ett nytt regelverk för bygglov (SOU 2021:47)

Den svenska försäkringssektorn och dess försäkringstagare har ett starkt intresse av att byggnader uppförs med fullgod kvalitet och under de rätta förutsättningarna. Mot den bakgrunden vill Svensk Försäkring – såsom representant för de svenska försäkringsbolagen – avlämna yttrande trots att vi inte inbjudits såsom remissinstans.

Svensk Försäkring menar att en förenklad bygglovsprocess riskerar att medföra en sämre granskning och kontroll av uppförda byggnader, eller förändring därav, vilket kan medföra ett ökat antal skador på byggnader som i sin tur kan leda till brister i eller begränsningar av försäkringsskyddet.

Vi tillstyrker förslaget om att viss lovfri förändrad användning av en byggnad ska kunna tillåtas, under förutsättning att sådan förändrad användning ändå skall vara anmälningspliktig om ändringen innebär att byggnadens brandskydd påverkas. Men vi ifrågasätter "väsentlighetskravet". En byggnads försämrade brandskydd - även om det inte bedöms vara väsentligt - är självfallet något som påverkar byggnadens försäkringsrisk. En grundförutsättning för lovfria åtgärder borde även vara att dessa åtgärder uppfyller brand- och byggnadstekniska krav. Detta bör säkerställas i anmälningsförfarandet (anmälningsplikten).

Svensk Försäkring finner att det saknas en konsekvensanalys utifrån perspektivet att förutsättningar förändras för byggnader i de pågående och successivt tilltagande klimatförändringarna. Det talas i betänkandet om hållbart byggande som ett prioriterat område, men det saknas till stor del överväganden avseende de konsekvenser som kan uppstå i form av ett ökat antal skador som riskerar uppkomma till följd av en försämrade kontroll i bygglovsprocessen. Varje inträffad skada medför onödiga utsläpp av växthusgaser. Lämpligen hade utredningen övervägt vilka konsekvenser lättnader i bygglov kan ha på dessa utsläpp, vilket nu saknas i betänkandet.

Vad gäller bristerna på överväganden i betänkandet utifrån ett klimatanpassningsperspektiv vill vi framföra följande:

Det finns skäl att i en obligatorisk förprovning även inkludera områden som bedöms kunna utsättas för klimatförändringarnas effekter i ett längre perspektiv (fastighetens livslängd), exempelvis havsnära bebyggelse.

Det finns en risk att komplementbyggnader eller tillbyggnader sker på mark med gamla byggrätter enligt äldre plan, där nu förutsättningarna har ändrats för att fastigheterna ska vara trygga och oskadade i den pågående klimatförändringen. Det kan var på mark nära stränder, lågpunkter eller områden med skredrisk.

Olämpliga bygglov utifrån äldre detaljplaner där fastigheten och byggnader riskerar att påverkas av klimatförändringarna bör kunna upphävas utan att detaljplanen behöver förändras i sin helhet. Detta föreslog redan Klimatanpassningsutredningen i betänkandet "Vem har ansvaret?" (SOU 2017:42).

Tidsbegränsade bygglov i områden som kommer utsättas för klimatförändringarnas effekter bör kunna förlängas fram till dess marken inte längre är lämplig för byggnader. En sådan möjlighet ökar möjligheten att ändå utnyttja attraktiv mark, med t ex demonterbara och flyttbara fastigheter. Således behöver lagstiftningen i PBL möjliggöra en sådan flexibel anpassning till förändringar över längre tid.

Bygglov fyller en viktig funktion såtillvida att det krävs en genomtänkt plan för uppförande/tillbyggnad som ska sättas på pränt och granskas av kompetenta handläggare. I den mån bygglovsplikten tas bort eller reduceras lämnas förutsättningar att mer på inspiration och utan eftertanke "slänga upp" nya byggnader eller tillbyggnader. Detta gäller inte endast placeringen av byggnaden utan även med vilka material och metoder som uppförandet sker. Här fyller en opartisk kontrollfunktion ett stort behov.

Svensk Försäkring

Mats Galvenius
Vice vd